

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku

15-264 Białystok, ul. Ciołkowskiego 2/3

tel. 85 742-53-78 fax 85 742-21-04

e-mail: sekretariat@wios.bialystok.pl

INFORMACJA

Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska o stanie środowiska na terenie powiatu siemiatyckiego

**WOJEWÓDZKI INSPEKTORAT
OCHRONY ŚRODOWISKA
w Białymstoku**

15-264 Białystok, ul. Ciołkowskiego 2/3
tel. 85 742-53-78, fax 85 742-21-04
NIP 966-05-90-188

WSTĘP	4
PODSTAWOWE INFORMACJE O POWIECIE.....	4
DZIAŁALNOŚĆ INSPEKCYJNO-KONTROLNA I BADAWCZA	5
POWIETRZE	6
PRESJE – EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ DO POWIETRZA	6
STAN – OCENA JAKOŚCI POWIETRZA	7
PRZECIWDZIAŁANIA – DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA	7
STAN CZYSTOŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH	8
PRESJE – ŹRÓDŁA ZANIECZYSZCZEŃ WÓD	8
STAN – OCENA JAKOŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH	9
PRZECIWDZIAŁANIA – DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA	10
WODY PODZIEMNE	12
PRESJE	12
STAN - OCENA JAKOŚCI WÓD PODZIEMNYCH	12
GOSPODARKA ODPADAMI	13
PRESJE	13
PRZECIWDZIAŁANIA – KONTROLE SKŁADOWISK I ZAKŁADÓW PRZEMYSŁOWYCH	17
HAŁAS KOMUNIKACYJNY I PRZEMYSŁOWY	20
PRESJE – ŹRÓDŁA HAŁASU	20
STAN – POMIARY HAŁASU	21
PRZECIWDZIAŁANIA	21
POŁA ELEKTROMAGNETYCZNE	22
PRESJE – ŹRÓDŁA PROMIENIOWANIA ELEKTROMAGNETYCZNEGO	22
STAN – POMIARY MONITORINGOWE	23
OCHRONA ŚRODOWISKA PRZED AWARIAMI	24
NIEBEZPIECZNE SUBSTANCJE CHEMICZNE W ZAKŁADACH PRZEMYSŁOWYCH	24
TRANSPORT	26
ZDARZENIA AWARYJNE	26

WSTĘP

PODSTAWOWE INFORMACJE O POWIECIE

Położenie

Powiat siemiatycki jest zlokalizowany w południowej części województwa podlaskiego. Zajmuje obszar 1459 km², co stanowi ok. 7,2% powierzchni województwa. Południową granicę powiatu wyznacza rzeka Bug, od strony wschodniej granica z Republiką Białorusi. Powiat leży w środku malowniczego regionu Podlasie, w dolinie Bugu, której obszar w sąsiedztwie rzeki z racji walorów przyrodniczych nazwano „Podlaski Przełom Bugu” i objęto ochroną.

Struktura administracyjna i ludność

W skład powiatu siemiatyckiego wchodzi 9 gmin.

Liczba ludności ogółem wynosi 45 538 osób. Gęstość zaludnienia 31 os/km².

Gospodarka

Na terenie powiatu dominuje rolnictwo, w większości są to gospodarstwa o produkcji wielokierunkowej. Użytki rolne (gruntu orne, sady, łąki, pastwiska) stanowią ok. 60,5% powierzchni ogólnej powiatu, lasy i grunty leśne - 32%, natomiast pozostałe grunty i nieużytki 7,5%. Struktura zasiewów obejmuje głównie zboża, w dalszej kolejności ziemniaki, rośliny pastewne i przemysłowe, a także warzywa gruntowe. Ze względu na rolniczy charakter powiatu stopień uprzemysłowienia określa się jako niski.

Wg danych GUS, pod koniec 2016 r. zarejestrowanych było 2 777 podmiotów gospodarczych, w tym 2 633 z sektora prywatnego. W gospodarce dominuje przetwórstwo rolno-spożywcze. Inne rodzaje działalności gospodarczej to produkcja kostki brukowej, przemysł wydobywczy i przetwarzający lokalne złoża kredy. W Adamowie (gmina Mielnik) znajduje się Przedsiębiorstwo PERN-Stacja Pomp nr 1, przesyłająca ropę naftową na potrzeby kraju i zagranicy. Duże obszary leśne dostarczają surowców dla przemysłu przetwórstwa drzewnego, rzemiosła meblarskiego i stolarskiego. Produkowane są m.in. meble, parkiety, elementy stolarki budowlanej.

Walory przyrodnicze powiatu

Powiat charakteryzuje się atrakcyjnymi walorami przyrodniczo - krajoznawczymi dzięki malowniczoemu położeniu w Dolinie Środkowego Bugu. Szczególnie interesujący fragment - Podlaski Przełom Bugu rozciąga się od Niemirowa do Drohiczyna. Na terenie powiatu znajdują się duże kompleksy leśne o charakterze naturalnym – pozostałości Puszczy Mielnickiej. Łącznie 32% powierzchni powiatu stanowią lasy.

Szczególnie cenne tereny, mające znaczenie dla ochrony wartości przyrodniczych Europy, objęto siecią „Natura 2000”, którą tworzą obszary istotne dla zachowania zagrożonych lub bardzo rzadkich gatunków roślin, zwierząt czy siedlisk przyrodniczych. Podstawą utworzenia sieci są 2 unijne dyrektywy, tzw. „Dyrektywa Ptasia” i „Dyrektywa Siedliskowa”. Na terenie powiatu, sieć Natura 2000 stanowią:

- Obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO): Dolina Dolnego Bugu (13095 ha).
- Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk (SOO): Ostoja Nadbużańska (5765 ha), Schrony Brzeskiego Rejonu Umocnionego (117 ha).

DZIAŁALNOŚĆ INSPEKCYJNO-KONTROLNA I BADAWCZA

Prawne podstawy funkcjonowania Inspekcji Ochrony Środowiska określono w ustawie z dnia 20 lipca 1991 r., która nałożyła na nią obowiązek:

- kontrolowania przestrzegania przepisów prawa o ochronie środowiska przez podmioty gospodarcze,
- prowadzenia badania stanu środowiska,
- informowania społeczeństwa o wynikach tych badań.

Szczegółowe cele działalności inspekcyjno-kontrolnej WIOŚ są corocznie ustalane w planach pracy, stworzonych na podstawie wytycznych Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, analizy wyników dotychczasowej działalności, propozycji przekazanych przez Marszałka, Wojewodę oraz przez organy samorządowe.

ZAKRES DZIAŁALNOŚCI INSPEKCYJNO-KONTROLNEJ

Podstawowym celem kontroli jest wymuszenie na kontrolowanym podjęcie działań, które w konsekwencji spowodują zmniejszenie negatywnego wpływu na środowisko. Inspekcja Ochrony Środowiska zgodnie z kompetencjami może zastosować następujące środki dyscyplinujące:

- wydanie zarządzeń pokontrolnych,
- wydanie decyzji z wyznaczeniem terminu usunięcia zaniedbań, a w przypadku stwierdzenia zagrożenia życia lub zdrowia czy znacznych szkód w środowisku, w porozumieniu z Wojewodą, decyzji wstrzymującej działalność,
- wymierzenie kary pieniężnej za naruszanie warunków korzystania ze środowiska,
- skierowanie wystąpienia do innych organów administracji państwowej, rządowej i samorządu terytorialnego z wnioskiem o podjęcie działań zgodnie z ich właściwościami,
- nałożenie kary grzywny w postaci mandatu karnego,
- skierowanie wniosku do organów ścigania.

*W tym miejscu należy zwrócić uwagę na **duże możliwości prawne działań własnych samorządów**, zbieżnych z kompetencjami lub celami działań przypisanymi Inspekcji Ochrony Środowiska, które pozwalają przeciwdziałać negatywnemu oddziaływaniu na środowisko, a także minimalizować problemy środowiskowe.*

Od stycznia 2018 roku na terenie powiatu przeprowadzono łącznie 11 kontroli w najbardziej uciążliwych podmiotach i obiektach. W przypadkach stwierdzanych przekroczeń, wymierzono kary pieniężne za naruszenie warunków korzystania ze środowiska.

MONITORING ŚRODOWISKA

W ramach działalności badawczej, główny zakres prac Inspekcji Ochrony Środowiska prowadzony jest w oparciu o Program Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ), którego koordynatorem jest Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. System PMŚ składa się z 3 głównych bloków - zagadnień: jakość środowiska, emisja oraz oceny i prognozy.

Zadania PMŚ realizowane są przez różnorodne instytucje w kraju, a w znacznym zakresie przez Wojewódzkie Inspektoraty Ochrony Środowiska. Dane uzyskiwane w Programie PMŚ tworzą wojewódzką bazę informacji o stanie środowiska.

Program badawczy realizowany przez WIOŚ obejmuje następujące komponenty środowiska:

- monitoring powietrza atmosferycznego,
- monitoring wód powierzchniowych płynących i stojących,
- monitoring hałasu,
- monitoring pól elektromagnetycznych.

W każdym podsystemie badawczym, na potrzeby wykonywanych ocen, wyszczególnia się 3 elementy: presje, stan i przeciwdziałanie. Aktualne wyniki kontroli i badań stanu środowiska przedstawiono poniżej.

POWIETRZE

PRESJE – EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ DO POWIETRZA

Substancjami zanieczyszczającymi, mającymi największy udział w emisji zanieczyszczeń, pochodzącymi głównie z procesów spalania energetycznego są: tlenki azotu (NO-NO₂), dwutlenek siarki (SO₂), tlenek węgla (CO) i pyły. Od środków transportu największy udział w emisji zanieczyszczeń mają: tlenek węgla (CO), tlenki azotu (NO-NO₂) i benzen (C₆H₆).

Głównymi źródłami zanieczyszczeń atmosfery na terenie powiatu są rozproszone źródła emisji z sektora komunalno – bytowego, a także zanieczyszczenia komunikacyjne związane z ruchem pojazdów, głównie na trasie samochodowej Białystok – Bielsk Podlaski – Siemiatcze (DK19).

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2017 r. emisja zanieczyszczeń gazowych ogółem z terenu powiatu wynosiła 15 933 ton. W porównaniu do roku poprzedniego odnotowano nieznaczny jej wzrost. W latach 2007 – 2009 pomimo niewielkich wahań emisja była niska. Emisja zanieczyszczeń pyłowych na przestrzeni lat jest niska i utrzymuje się na poziomie kilkunastu ton.

EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŻLIWYCH											
	jedn	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Emisja zanieczyszczeń pyłowych											
woj. podlaskie ogółem	t/r	1 324	1 146	1 096	977	919	874	934	921	815	701
powiat siemiatycki											
ogółem	t/r	0	0	18	11	13	11	18	11	18	15
ze spalania paliw	t/r	0	0	18	11	13	11	18	11	18	15
Emisja zanieczyszczeń gazowych											
woj. podlaskie ogółem	t/r	1 602 796	1 597 587	1 616 560	1 646 078	1 480 002	1 974 984	2 014 565	1 978 194	2 208 086	2 065 193
powiat siemiatycki											
ogółem	t/r	13 562	12 734	20 897	19 127	17 159	16 238	15 686	14 264	15 933	16 041
ogółem (bez dwutlenku węgla)	t/r	13	15	166	148	150	145	150	132	144	142
dwutlenek siarki	t/r	1	1	17	13	18	16	14	12	12	13
tlenki azotu	t/r	11	10	15	15	13	11	14	13	14	14
tlenek węgla	t/r	1	1	128	113	113	111	117	104	112	115
dwutlenek węgla	t/r	13 549	12 719	20 731	18 979	17 009	16 093	15 536	14 132	15 789	15 899

dane: GUS

STAN – OCENA JAKOŚCI POWIETRZA

Ocena stopnia zanieczyszczenia powietrza na terenie woj. podlaskiego dokonywana jest w oparciu o pomiary kontrolne głównych zanieczyszczeń bezpośrednio emitowanych do atmosfery (emisja) oraz badania monitoringowe substancji powstających w atmosferze (imisja).

Na terenie „Strefy Podlaskiej”, która obejmuje wszystkie, za wyjątkiem Aglomeracji Białostockiej, powiaty województwa podlaskiego, wykonywana corocznie (zgodnie art. 89 Ustawy Prawo ochrony środowiska) „Ocena poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacji stref województwa podlaskiego” wykazała za rok 2016 **przekroczenia normy pyłu PM_{2,5} dla kryterium oceny - ochrona zdrowia.**

Do oceny jakości powietrza na terenie całego województwa służą również pomiary na potrzeby oceny narażenia ekosystemów (kryterium oceny - ochrona roślin). Badania prowadzone są na stacji tła wiejskiego w m. Borsukowizna (gm. Krynki) gdzie wykonywane są automatyczne pomiary dwutlenku siarki, tlenków azotu oraz ozonu. W ocenie za 2017 r. stwierdzono **stwierdzono niedotrzymanie celu długoterminowego ozonu.**

PRZECIWDZIAŁANIA – DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA

Największymi źródłami zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego na terenie powiatu są ciepłownie miejskie i osiedlowe oraz zakłady przemysłowe zlokalizowane w większości w Siemiatyczach. Wyniki kontroli podmiotów opisano poniżej:

- **POLKO TECH Sp. z o.o. w Siemiatyczach** (kontrola: marzec – kwiecień 2017 r.). Źródłem emisji zanieczyszczeń jest kabina nakładania spoiwa (kleju). Spółka posiada pozwolenie na wprowadzanie gazów lub pyłów z procesów technologicznych. Kontrola wykazała, że zakład nie wypełnił obowiązku sprawdzenia dotrzymania standardów emisyjnych z procesu nakładania spoiwa. Ze względu na brak bilansu LZO za rok 2016 nie można twierdzić czy standardy emisyjne zostały dotrzymane i czy spółka nie miała obowiązku poinformowania do końca lutego roku 2017 Marszałka Województwa Podlaskiego i Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska o fakcie niedotrzymania tych standardów. Wydano zarządzenie pokontrolne nakazujące uregulowanie nieprawidłowości.
- **Oerlemans Foods Siemiatycze** (kontrola: maj 2017 r.) Źródłami emisji zanieczyszczeń do powietrza są 2 kotły o wydajności cieplnej ok. 5,5 MW, stanowiska ładowania wózków akumulatorowych oraz instalacja chłodnicza amoniakalna. Kontrola wykazała, że zakład posiadał nie uregulowany stan formalno-prawny w zakresie emisji zanieczyszczeń do powietrza – brak zgłoszenia instalacji do starosty. Wydano zarządzenie pokontrolne nakazujące uregulowanie nieprawidłowości.
- **LARECO w Siemiatyczach** (kontrola: listopad – grudzień 2017 r.) Źródłami emisji zanieczyszczeń do powietrza są kocioł o mocy 600 kW oraz procesy technologiczne. Ze względu na moc kotła poniżej 1 MW instalacja nie podlega obowiązkowi zgłoszenia do organu ochrony środowiska. Kontrola wykazała, że ze względu procesy technologiczne zakład powinien posiadać decyzję o emisji dopuszczalnej. Wydano decyzję nakazującą uregulowanie nieprawidłowości. W trakcie kontroli ustalono, że zakład nie wypełnił obowiązku sporządzenia i wprowadzenia do Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami (KOBiZE) raportów za poprzednie lata. Udzielono instruktarzu.
- **Walczak Zakład usługowo-handlowy w Siemiatyczach** (kontrola: czerwiec 2018 r.). Zakład posiada nieuregulowany stan formalnoprawny w zakresie emisji zanieczyszczeń do powietrza z procesu lakierowania. Udzielono instruktarzu.

Pozostałe skontrolowane zakłady, w których nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie emisji zanieczyszczeń do powietrza to **Pronar Sp. z o.o. w Siemiatyczach** (kontrola: marzec – kwiecień 2017 r.), **Ferma drobiu w m. Żurobice** (kontrola: czerwiec – lipiec 2017 r.), **P.H.U. „ANTEX” w Siemiatyczach** (kontrola: wrzesień 2017 r.), **Polser Sp. zo.o. w Siemiatyczach** (kontrola: kwiecień-maj 2018 r.), **Ferma drobiu Adam Smolańczuk w m. Runice** (kontrola: kwiecień-maj 2018 r.), **Mirostaw Angielczyk DARY NATURY, gm. Grodzisk** (kontrola: maj 2018 r.), **Ferma drobiu Dariusz Pogorzelski w m. Koczery** (kontrola: sierpień 2018 r.).

STAN CZYSTOŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH

PRESJE – ŹRÓDŁA ZANIECZYSZCZEŃ WÓD

Wielkość presji na wody prezentuje stopień wyposażenia gmin w infrastrukturę obsługującą gospodarkę wodno-ściekową.

Według danych GUS¹ długość czynnej sieci wodociągowej w 2017 roku wynosiła 856,6 km. W 2017 roku 87,2% ludności powiatu korzystało z sieci wodociągowej, najwięcej w gminie Dziadkowice – 97,2%, najmniej w gminie Nurzec-Stacja – 73,9%.

Korzystający z sieci wodociągowej w % ogółu ludności										
Jednostka terytorialna	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Powiat siemiatycki	82,6	82,9	83,5	83,9	84,7	84,9	87,1	87,3	87,3	87,2
Siemiatycze(1)-gmina miejska	92,2	92,3	92,3	92,3	94,1	94,2	94,3	94,5	94,5	94,1
Siemiatycze(2)-gmina wiejska	78,0	78,2	78,7	79,4	79,6	79,8	79,9	79,9	80,0	80,1
Drohiczyn	81,9	82,0	82,3	82,4	82,5	82,7	82,9	83,0	83,1	83,1
Dziadkowice	85,9	85,9	86,1	86,1	86,1	86,1	97,1	97,2	97,2	97,2
Grodzisk	88,6	88,7	88,8	89,5	89,1	89,2	89,2	89,3	89,3	89,3
Mielnik	80,9	81,2	81,4	81,5	83,6	83,7	93,3	93,4	93,4	93,4
Milejczyce	71,3	72,1	72,0	73,8	73,8	73,8	85,9	85,9	85,9	85,2
Nurzec-Stacja	70,9	71,0	72,1	73,4	73,6	73,7	73,7	73,9	73,9	73,9
Perlejewo	60,5	62,4	69,3	69,3	70,1	70,5	77,9	78,0	78,1	78,2

Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w 2017 roku wynosiła 133,8 km. W 2017¹ roku średnio 35,5% ludności powiatu korzystało z sieci kanalizacyjnej, najwyższy wskaźnik osiągnięto w gminie miejskiej Siemiatycze – 82,1%.

Korzystający z sieci kanalizacyjnej w % ogółu ludności										
Jednostka terytorialna	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Powiat siemiatycki	27,3	27,5	27,5	28,4	30,5	31,5	33,0	33,8	35,5	35,9
Siemiatycze(1)-gmina miejska	72,8	72,8	73,1	73,4	76,8	78,9	79,5	81,4	82,1	82,5
Siemiatycze(2)-gmina wiejska	2,5	2,5	2,5	2,5	5,6	5,6	6,2	6,8	6,8	6,8
Drohiczyn	12,5	12,6	12,9	13,8	14,7	16,2	21,1	21,1	21,5	21,8
Dziadkowice	0	0	0	6,3	13,9	14,1	19,0	19,0	19,2	20,1
Grodzisk	13,0	13,0	13,3	13,8	14,3	14,3	14,8	14,8	14,8	14,9
Mielnik	0	0	0	0	0	0	0	0	23,7	24,3
Milejczyce	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nurzec-Stacja	12,7	12,8	13,2	15,7	15,0	15,1	15,1	15,3	15,3	15,4
Perlejewo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

dane: GUS

W 2017 roku na terenie powiatu funkcjonowało 7 komunalnych i 2 przemysłowe oczyszczalnie ścieków. Trzy komunalne oczyszczalnie były wyposażone w system podwyższonego usuwania biogenów.

W 2017 roku 42,2% mieszkańców powiatu było obsługiwane poprzez oczyszczalnie ścieków. W podziale na gminy, najniższą liczbę ludności zanotowano w gminie wiejskiej Mielnik, a najwyższą w gminie miejskiej Siemiatycze.

Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ogólnej liczby ludności										
Jednostka terytorialna	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Powiat siemiatycki	33,2	27,2	28,6	29,4	37,7	39,5	40,2	40,7	41,9	42,2
Ogólna liczba mieszkańców obsługiwana przez oczyszczalnie ścieków										

¹ Aktualnie dostępne dostępne GUS w czasie opracowania niniejszej informacji

Powiat siemiatycki	15809	12858	13430	13661	17842	18546	18688	18 742	19 067	19 062
Siemiatycze(1)-gmina miejska	12877	10412	10412	10412	14152	14504	14654	14 650	14 631	14 585
Siemiatycze(2)-gmina wiejska	172	150	150	150	150	150	150	151	150	156
Drohiczyn	1300	828	1400	1283	1433	1683	1701	1 749	1 783	1 813
Dziadkowice	-	-	-	311	602	606	620	620	620	620
Grodzisk	685	685	685	685	685	685	648	648	648	648
Mielnik	-	-	-	-	-	68	65	74	385	390
Milejczyce	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nurzec-Stacja	775	783	820	820	820	850	850	850	850	850
Perlejewo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

dane: GUS

STAN – OCENA JAKOŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH

Podstawą programu badań monitoringowych wód powierzchniowych płynących, zrealizowanych przez Inspektorat w latach 2016-2017 był Program Państwowego Monitoringu Środowiska na lata 2016-2020, opracowany przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska i zatwierdzony przez Ministra Środowiska oraz opracowany na tej podstawie przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku i zatwierdzony przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska „Program monitoringu środowiska województwa podlaskiego w latach 2016-2020”. Rok 2016 rozpoczął kolejny cykl badań monitoringowych wód powierzchniowych. Poprzedni cykl obejmował lata 2010-2015. Do roku 2016 do czasu zbadania rzek w nowym cyklu pomiarowym, obowiązywała ocena z poprzedniego programu badawczego, było to zgodne z zasadą dziedziczenia oceny. Od roku 2017 za obowiązującą ocenę stanu wód uznaje się wyłącznie ocenę przeprowadzoną na podstawie tegorocznych wyników badań. Program monitoringu wód w 2017 roku zrealizowano zgodnie z warunkami Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 19 lipca 2016 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych (Dz.U. 2016 poz. 1178). Podstawą ocen jakości wód było Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2016 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. z 2016 r., poz. 1187). Punkty monitoringowe ustanawiane są na odcinkach reprezentatywnych jednostek, wyznaczonych przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, zwanych Jednolitymi Częściami Wód Powierzchniowych (JCWP), najczęściej na zamknięciach zlewni. Monitoring JCWP prowadzi się w sposób umożliwiający ocenę ich stanu oraz ilościowe ujęcie czasowej i przestrzennej zmienności elementów jakości i parametrów wskaźnikowych dla elementów biologicznych, hydromorfologicznych, fizykochemicznych i chemicznych.

KLASYFIKACJE WÓD

Zakres, częstotliwość i sposób prowadzenia badań monitoringowych wód powierzchniowych oraz sposób oceny wód zależy od sposobu ich użytkowania i charakterystyki zagrożenia. Ocen jakości wód dokonuje się w tzw. Jednolitej Części Wód Powierzchniowych². Rodzaje sporządzanych ocen to:

- **Ocena stanu wód.** Stan wód jest definiowany jako dobry lub zły. Aby stan wód uznano za dobry musi być spełniony warunek, iż oceniony stan ekologiczny (lub potencjał ekologiczny w przypadku wód sztucznych lub silnie zmienionych³) jest dobry lub powyżej dobrego oraz stan chemiczny wód oceniono jako dobry.
  - **Stan ekologiczny** określa się w ciekach naturalnych, jeziorach lub innych zbiornikach naturalnych, wodach przejściowych oraz przybrzeżnych. Ocena dokonywana jest na podstawie wyników klasyfikacji elementów fizykochemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych. Stan ekologiczny jest

² Jednolita część wód powierzchniowych (JCWP) - oznacza oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych, taki jak: jezioro lub inny naturalny zbiornik wodny, sztuczny zbiornik wodny, struga, strumień, potok, rzeka, kanał, lub ich części, morskie wody wewnętrzne, wody przejściowe lub przybrzeżne.

³ wody te zostały tak przekształcone przez człowieka, że niemożliwe jest przywrócenie im stanu naturalnego

- definiowany jako: bardzo dobry, dobry, umiarkowany, słaby i zły.
- **Potencjał ekologiczny** określa się dla wód sztucznych lub silnie zmienionych. Ocena dokonywana jest na podstawie wyników klasyfikacji zbadanych elementów biologicznych, fizykochemicznych i hydromorfologicznych. Potencjał ekologiczny jest definiowany jako: maksymalny, dobry, umiarkowany, słaby, zły.
  - **Stan chemiczny** wód klasyfikuje się na podstawie chemicznych wskaźników jakości wód. Stan chemiczny jest definiowany jako dobry oraz poniżej dobrego.

OMÓWIENIE WYNIKÓW BADAŃ RZEK

Badania jakości wód w systemie Państwowego Monitoringu Środowiska są realizowane w 6-cio letnich cyklach pomiarowych. Aktualnie realizowany jest program badań w latach 2016-2021, w ramach opracowanego *Programu Państwowego Monitoringu Środowiska województwa podlaskiego na lata 2016-2020*. W 2017 roku na terenie powiatu monitoring wód prowadzono na rzece Kamiance (dopływ Bugu) w profilu pomiarowym na ujściu w miejscowości Turna Mała, i rzece Silna w profilu pomiarowym na ujściu do Bugu.

Rzeka Kamianka wypływa z Wysoczyzny Drohiczyńskiej w pobliżu miejscowości Czerepy i płynie w kierunku południowo-wschodnim. Całkowita długość wynosi 27,0 km, a powierzchnia zlewni 127,2 km². Powyżej Siemiatycz Kamiankę zasilają wody największego dopływu Mahomet. Rzeka przepływa przez teren miasta i uchodzi do Bugu poniżej miejscowości Turna Mała. W zlewni znajduje się zalew pełniący funkcję kąpieliska, zasilany wodami rzeki Kamianki i jej dopływu. Głównymi źródłami zanieczyszczeń wód są miejscowości Siemiatycze i Czartajew. Odcinek ujściowy rzeki leży w obszarze Natura 2000 objętym ochroną.

Ocena jakości wód w JCWP: PLRW200017266569, Kamianka z dopływami

- **Stan ekologiczny** – wody zakwalifikowano do IV klasy – stan słaby. O klasyfikacji zdecydował wskaźnik biologiczny: ichtiofauna.
- **Stan chemiczny** – określono jako poniżej dobrego ze względu na ponadnormatywne wartości substancji z grupy 4.1. tj. substancji priorytetowych
- **Stan wód** – określany na podstawie ocen stanu ekologicznego i chemicznego oceniono jako zły.

Rzeka Silna jest prawostronnym dopływem Bugu o długości 28,00 km i powierzchni zlewni 59,6 km², której zlewnia jest położona w większej mierze na terenach rolniczych.

Ocena jakości wód w JCWP: PLRW20001726659729, Silna

- **Stan ekologiczny** – wody zakwalifikowano do IV klasy – stan słaby. O klasyfikacji zdecydował wskaźnik biologiczny: ichtiofauna oraz ponadnormatywne stężenia wskaźników fizyko-chemicznych.
- **Stan chemiczny** – określono jako poniżej dobrego ze względu na ponadnormatywne wartości substancji z grupy 4.1. tj. substancji priorytetowych
- **Stan wód** – określany na podstawie ocen stanu ekologicznego i chemicznego oceniono jako zły.

PRZECIWDZIAŁANIA – DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA

Wyniki ostatnich kontroli podmiotów z zakresu gospodarki wodno-ściekowej, przeprowadzonych na terenie powiatu, przedstawiono poniżej:

- **AGRO-TYMIANKA w m. Nurzec Stacja** (kontrola: grudzień 2017 r.). Wodę pobierano z wodociągu gminnego i zużywano na cele technologiczne, porządkowe i oraz potrzeby pracowników. Wytwarzane ścieki odprowadzono do dwóch, okresowo opróżnianych zbiorników bezdopływowych. Wszystkie wytwarzane ścieki były odbierane w zależności od potrzeb przez firmę asenizacyjną. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.
- **Oczyszczalnia ścieków Żerczyce, gm. Nurzec-Stacja** (kontrola: lipiec-sierpień 2017 r.). Stan formalnoprawny w zakresie poboru wody i odprowadzania ścieków oczyszczonych został uregulowany. Zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym i obowiązującymi przepisami, ścieki badano w akredytowanym laboratorium. Analiza przedstawionych wyników nie wykazała przekroczeń wskaźników określonych w pozwoleniu wodnoprawnym. W trakcie prowadzonej kontroli pobrano do badań próbę ścieków

oczyszczonych odprowadzanych z oczyszczalni. Wyniki nie wykazały przekroczeń warunków dopuszczalnych. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.

- **Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. w Siemiatyczach** (kontrola: sierpień-listopad 2017 r.). Stan formalnoprawny w zakresie poboru wód i odprowadzania ścieków oczyszczonych do rzeki Kamianki był uregulowany. Ścieki, w ramach automonitoringu, poddawano badaniom w laboratorium akredytowanym. Przedstawione podczas kontroli wyniki nie wykazywały przekroczeń warunków dopuszczalnych. W trakcie kontroli pobrano do badań próby ścieków surowych i oczyszczonych (jako próby średniodobowe). Wyniki ścieków oczyszczonych nie wykazały przekroczeń stężeń dopuszczalnych określonych w pozwoleniu wodnoprawnym. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.
- **DARY NATURY, gm. Grodzisk** (kontrola: maj 2018 r.). Stan formalnoprawny w zakresie gospodarki wodno-ściekowej został uregulowany. Wodę pobierano z wodociągu gminnego. Nieczystości ciekłe z tłoczni oleju gromadzone były w szczelnym zbiorniku bezodpływowym, a następnie okresowo wywożone przez wyspecjalizowaną firmę asenizacyjną. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.
- **Ferma Drobiu D. Pogorzelski, gm Drohiczyn** (kontrola: maj 2018 r.). Stan formalnoprawny w zakresie gospodarki wodno-ściekowej został uregulowany. Wodę pobierano z wodociągu gminnego. Na terenie przedmiotowej fermy powstawały ścieki bytowe oraz wody opadowe i roztopowe. Ścieki bytowe odprowadzano instalacją sanitarną kanalizacji grawitacyjnej do szczelnego bezodpływowego zbiornika, a następnie okresowo wywożono na oczyszczalnię ścieków. Teren fermy nie został uzbrojony w system kanalizacji deszczowej zbierającej wody opadowe z dachów i utwardzonych powierzchni. Wody opadowe spływały powierzchniowo na nieutwardzone tereny działki. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.
- **Ferma Drobiu Adam Smolańczuk, gm. Drohiczyn** (kontrola: kwiecień-maj 2018 r.). Stan formalnoprawny w zakresie gospodarki wodno-ściekowej został uregulowany. Wodę pobierano z wodociągu gminnego. Na terenie przedmiotowej fermy powstawały ścieki bytowe oraz wody opadowe i roztopowe. Ścieki bytowe odprowadzano do szczelnego bezodpływowego zbiornika, a następnie okresowo wywożono na oczyszczalnię ścieków. W wyniku przeprowadzonej kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.
- **Gmina Grodzisk – oczyszczalnia ścieków** (kontrola: kwiecień-maj 2018 r.). Stan formalnoprawny w zakresie poboru wody i odprowadzania ścieków oczyszczonych został uregulowany. Ścieki oczyszczone odprowadzano z oczyszczalni do rowu melioracyjnego, a następnie do rzeki Pełchówka. Ścieki oczyszczone poddawano badaniom ramach prowadzonego przez kontrolowanego automonitoringu. W trakcie kontroli pobrano próbę ścieków oczyszczonych do badań. Analiza wyników nie wykazała przekroczeń wartości dopuszczalnych wskaźników określonych w pozwoleniu. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.
- **Gmina Mielnik – oczyszczalnia ścieków w Mielniku** (kontrola: czerwiec 2018 r.). Stan formalno -prawny w zakresie poboru wód i odprowadzania ścieków z oczyszczalni ścieków został uregulowany. W dniu kontroli urządzenia oczyszczające ścieki działały sprawnie. Średnia ilość odprowadzanych ścieków nie przekraczała wartości dopuszczalnych określonych pozwoleniem wodnoprawnym. Zgodnie z postanowieniami Rozporządzenia Ministra Środowiska podmiot przekazywał Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska wyniki badań automonitoringowych. W wyniku przeprowadzonej kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.
- **POLSER Sp. z o.o. w Siemiatyczach** (kontrola: kwiecień-maj 2018 r.). Stan formalno-prawny w zakresie gospodarki wodno-ściekowej został uregulowany. Wodę na potrzeby zakładu (produkcja, procesy technologiczne – mycia urządzeń dostawczych i technologicznych, potrzeby socjalne pracowników oraz do uzupełniania obiegów zamkniętych instalacji chłodniczej) pobierano z własnego ujęcia a następnie poddawano uzdatnieniu (odżelazianiu, odmanganianiu i zmiękczeniu). W wyniku działalności zakładu powstawały ścieki socjalno-bytowe, technologiczne i opadowe. Ścieki technologiczne i socjalno-bytowe odprowadzano na miejską oczyszczalnię. Ścieki opadowe z terenu utwardzonego odprowadzano do miejskich kolektorów burzowych, skąd trafiały do rzeki Kamianki. W wyniku przeprowadzonej kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.
- **Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej w Drohiczynie – oczyszczalnia w Drohiczynie** (kontrola: marzec-kwiecień 2018 r.). Stan formalnoprawny w zakresie poboru wody i odprowadzania ścieków oczyszczonych został uregulowany. Zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym i obowiązującymi przepisami, ścieki badano w akredytowanym laboratorium. Analiza przedstawionych wyników nie wykazała przekroczeń wskaźników

określonych w pozwoleniu wodnoprawnym. W trakcie prowadzonej kontroli pobrano do badań próbkę ścieków oczyszczonych odprowadzanych z oczyszczalni. Wyniki nie wykazały przekroczeń warunków dopuszczalnych. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.

WODY PODZIEMNE

PRESJE

Wody podziemne należące do zasobów naturalnych, coraz bardziej zagrożone są zanieczyszczeniami z powierzchni ziemi. Konieczna jest ich szczególna ochrona, gdyż są to zasoby nieodnawialne. W szczególności niezbędna jest ochrona obszarów, pod którymi znajdują się Główne Zbiorniki Wód Podziemnych. W Polsce jest ich około 180, a obszar obejmuje ponad 52 % powierzchni naszego kraju.

Wody podziemne zanieczyszczone są różnymi substancjami chemicznymi, najczęściej są to: substancje ropopochodne, azotany, fosforany, chlorki, siarczany i inne. Najpowszechniej występującymi przyczynami zanieczyszczeń wód podziemnych są wycieki z niez izolowanych składowisk odpadów, z baz magazynowania i dystrybucji paliwowych do pojazdów samochodowych. Zanieczyszczenia azotanami i fosforanami występują przede wszystkim na terenach rolniczych (związki te są także przyczyną eutrofizacji wód powierzchniowych).

STAN - OCENA JAKOŚCI WÓD PODZIEMNYCH

Klasyfikacja elementów fizykochemicznych stanu wód podziemnych⁴ obejmuje pięć klas jakości:

- **Klasa I – wody bardzo dobrej jakości**, w których:
  - wartości elementów fizykochemicznych są kształtowane wyłącznie w efekcie naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych i mieszczą się w zakresie tła hydrogeochemicznego;
  - wartości elementów fizykochemicznych nie wskazują na wpływ działalności człowieka;
- **Klasa II – wody dobrej jakości**, w których:
  - wartości niektórych elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych;
  - wartości elementów fizykochemicznych nie wskazują na wpływ działalności człowieka albo jest to wpływ bardzo słaby;
- **Klasa III – wody zadowalającej jakości**, w których wartości elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych lub słabego wpływu działalności człowieka;
- **Klasa IV – wody niezadowalającej jakości**, w których wartości elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych oraz wyraźnego wpływu działalności człowieka;
- **Klasa V – wody złej jakości**, w których wartości elementów fizykochemicznych potwierdzają znaczący wpływ działalności człowieka

Ocenę stanu chemicznego wód podziemnych w punkcie pomiarowym przeprowadza się, ustalając klasę jakości wód podziemnych przez porównanie wartości badanych elementów fizykochemicznych z wartościami granicznymi elementów fizykochemicznych określonymi w załączniku do rozporządzenia.

Klasy jakości wód podziemnych I, II, III oznaczają dobry stan chemiczny, a klasy jakości wód podziemnych IV, V oznaczają słaby stan chemiczny.

Monitoring jakości wód podziemnych prowadzi Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy w sieci otworów badawczych obejmujących wszystkie JCWPd na obszarze kraju.

Ostatnie badania stanu chemicznego, w ramach monitoringu diagnostycznego, PiG przeprowadził w 2016 roku w dwóch punktach pomiarowych zlokalizowanych w m. Tymianka i Klukowicze.

---

⁴ na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 21 grudnia 2015 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz. U. 2016 nr 0 poz. 85).

Klasyfikacja stanu chemicznego wód podziemnych wg badań PIG-PIB

Lp.	Numer otworu	Miejscowość	Gmina	Użytkowanie terenu	Klasa jakości wody
1	2219	Tymianka	Nurzec-Stacja	Zabudowa wiejska	III
2	2220	Klukowicze	Nurzec-Stacja	Zabudowa wiejska	II

źródło: PIG- PIB

Jakość wód w m. Klukowicze należy uznać za dobrą (wody dobrej jakości), natomiast w m. Tymianka są to wody zadowalającej jakości.

Należy podkreślić, że przedstawiona klasyfikacja wód podziemnych skierowana jest na ocenę stopnia zanieczyszczenia wód i nie obejmuje oceny stanu sanitarnego oraz badań pod kątem przydatności wody do picia (po uzdatnieniu). Oceny te wykonuje Państwowa Inspekcja Sanitarna.

GOSPODARKA ODPADAMI**PRESJE****ODPADY PRZEMYSŁOWE**

Ilość oraz rodzaj wytwarzanych odpadów przemysłowych zależy od:

- typu surowców i stosowanej technologii produkcji,
- postępu technicznego,
- konsumpcji dóbr materialnych,
- kultury i etyki ekologicznej.

Odpadami przemysłowymi mogą być: odpady metaliczne, mineralne, opakowania, smary, oleje, popioły, żużle hutnicze oraz odpady niebezpieczne, takie jak: kwas siarkowy, koncentraty ołowiane z pieca konwertorowego czy odpady z hutnictwa ołowiu.

Wg danych GUS ilość odpadów wytworzonych (z wyłączeniem odpadów komunalnych), na terenie powiatu siemiatyckiego w 2017r. wyniosła 5,8 tys. ton co stanowiło 0,5 % odpadów powstałych na terenie całego województwa.

Jednostka terytorialna	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
powiat siemiatycki	17,0	15,1	15,7	16,3	18,9	14,4	15,5	15,8	11,7	5,8
woj. podlaskie	838,3	737,9	713,5	707,6	1467,5	1827,5	1266,7	871,1	662	1 076,0

ODPADY KOMUNALNE

Odpady komunalne, zwane bytowymi są związane z nieprzemysłową działalnością człowieka.

Źródłami wytwarzania odpadów komunalnych są:

- gospodarstwa domowe,
- obiekty infrastruktury takie jak: handel, usługi i rzemiosło, szkolnictwo, przemysł w części „socjalnej”, obiekty turystyczne, targowiska i inne.

W 2017 r. na terenie powiatu monieckiego zebrano 4 316,92 ton zmieszanych odpadów komunalnych, co w przeliczeniu na jednego mieszkańca wyniosło 95,4 kg/rok .

Jednostka terytorialna	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
powiat siemiatycki	5 131,06	5 405,53	5 813,48	5 419,09	4 963,30	4 724,25	4 774,63	4 654,87	4 710,14	4 316,92
woj. podlaskie	235 946,09	235 887,60	232 576,08	236 957,61	229 048,12	233 299,65	236 648,95	233 302,91	235 137,78	208 100,72

źródło: GUS.

Odpady komunalne zmieszane muszą być poddawane przetworzeniu w instalacjach do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów. W wyniku mechanicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych wydziela się frakcje dające się wykorzystać materiałowo lub energetycznie. Po procesie mechanicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych powstaje frakcja, która wymaga dalszego biologicznego przetworzenia. Pozostałości z sortowania po przetworzeniu, w postaci stabilizatu, mogą być kierowane na składowiska odpadów spełniające określone wymagania.

Od 1 stycznia 2012 r. obowiązuje ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Gmina ma za zadanie zapewnić odbieranie i właściwe - ekologicznie bezpieczne zagospodarowanie wszystkich odpadów komunalnych powstających na jej terenie. Obowiązkiem Gminy jest zorganizowanie i nadzorowanie sprawnego systemu selektywnej zbiórki odpadów, które powinny zostać poddane odzyskowi lub recyklingowi.

Zgodnie z głównymi założeniami nowelizacji przepisów ustawy, zmieszane odpady komunalne oraz odpady zielone (z pielęgnacji terenów zielonych oraz targowisk) należy kierować do regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych (tzw. RIPOK). Odpady te muszą zostać zagospodarowane w regionie gospodarki odpadami, na którym zostały wytworzone. Wyjątek stanowi sytuacja, kiedy instalacja w regionie uległa awarii lub nie może przyjmować odpadów z innych przyczyn. Wówczas odpady należy skierować do instalacji zastępczej wyznaczonej w uchwale sejmiku województwa w sprawie wykonania Planu Gospodarki Odpadami.

W wyniku zmian ustawy Prawo zamówień publicznych, zgodnie z nową treścią art. 6d ust.1 i art. 6g u.c.p.g. gminy są obowiązane do tego, aby "udzielić zamówienia publicznego" na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych. Włodarze gmin mają do wyboru ogłosić przetarg albo udzielić zamówienia z wolnej ręki ("in-house") spółce gminnej. Odpady z nieruchomości niezamieszkałych mogą być odbierane przez przedsiębiorcę wpisanego do rejestru działalności regulowanej w danej gminie i spełniającego określone wymagania. Istnieją dwa modele wyboru przez gminę instalacji przetwarzania ze względu na rodzaj ogłoszonego przetargu. przypadku przetargu na odbieranie odpadów podmiot odbierający będzie przewoził je do instalacji wskazanych przez gminę. Gmina ma obowiązek zawrzeć w SIWZ wymóg dotyczący przekazywania odpadów komunalnych zmieszanych oraz odpadów zielonych do regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych wskazanych w uchwale sejmiku województwa w sprawie wykonania planu gospodarki odpadami. W przypadku przetargu na odbieranie i zagospodarowanie podmiot odbierający będzie wybierał i wskazywał w ofercie instalację, do której przekazywał będzie odebrane odpady komunalne (akceptacja instalacji poprzez wybór oferty przez gminę).

Za odbiór odpadów wszyscy mieszkańcy gminy uiszczają jedną podstawową stawkę, dzięki czemu nikomu nie powinno „opłacać się” wyrzucanie odpadów do lasu. Ponadto osoby, które nie będą segregowały odpadów będą płacić więcej.

Gminy miały termin do połowy 2013 r. na wprowadzenie na swoim terenie nowego systemu gospodarowania odpadami. Do zadań gmin należała edukacja mieszkańców oraz przekazanie im informacji na temat obowiązujących zasad. Dzięki nowej ustawie gminy zyskały nowe obowiązki, kompetencje i narzędzia do działania. Dysponując środkami z opłat od mieszkańców, pokrywają z nich koszty obsługi całego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym np. tworzenie i utrzymanie punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych oraz edukację ekologiczną w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi.

Od 1 lipca 2017 roku weszły w życie nowe zasady segregacji odpadów komunalnych, które od tego czasu obowiązują na terenie całego kraju. Odpady są dzielone na cztery części (na podstawie Rozporządzenia

Ministra Środowiska z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów (Dz. U. z 2017 poz. 19):

- niebieska – papier,
- zielona – szkło,
- żółta – metale i tworzywa sztuczne,
- pojemniki 120 l – w okresie od maja do września odpady ulegające biodegradacji, w pozostałe miesiące popioły.

Wśród metod unieszkodliwiania odpadów komunalnych nadal dominującą formą jest składowanie na składowiskach w sposób celowo zaprojektowany (np. umieszczanie w uszczelnionych oddzielnych komorach przykrytych i izolowanych od siebie wzajemnie i od środowiska itd.).

SKŁADOWISKA

Monitoring składowisk

Składowiska odpadów komunalnych są obiektami, których istnienie wiąże się ściśle z bytowaniem ludzi i gromadzeniem na ich terenie odpadów o różnym składzie oraz czasie ich rozkładu. Potencjalne zagrożenie środowiska wodnego w otoczeniu eksploatowanych składowisk wynika z biochemicznego rozkładu odpadów, a także różnego stopnia ich zorganizowania.

Zasady prowadzenia monitoringu składowisk określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dn. 30 kwietnia 2013 r. w sprawie składowisk odpadów (Dz. U. z 2013 r. poz. 523).

Na terenie powiatu monieckiego jak również całego województwa prowadzony jest monitoring wód podziemnych w obszarze bezpośrednio zagrożonym zanieczyszczeniami pochodzącymi ze składowisk. Odzwierciedla on stan oddziaływania odpadów na środowisko gruntowo-wodne. Badania wykonywane są przez zarządzających składowiskami, a wyniki raportowane do WIOŚ, który dokonuje ich oceny.

Monitoring obejmuje zarówno składowiska czynne, jak i zamknięte. Większość obiektów posiada sieć piezometrów (na dopływie wód do składowiska oraz odpływie), skąd pobierane są próbki przeznaczone do badań. Piezometr usytuowany na dopływie wód podziemnych jest uznawany za punkt odniesienia w stosunku do pozostałych piezometrów zlokalizowanych na odpływie.

Wyniki badań wód podziemnych przy składowiskach zlokalizowanych na terenie powiatu siemiatyckiego przekazane do WIOŚ w Białymstoku za 2017 rok.

Lp.	Nazwa składowiska	Data pobrań prób do badań	Monitoring wód podziemnych
1	SOK w Siemiatyczach	styczeń, kwiecień, lipiec, październik 2017 r.	Wody podziemne w najbliższym otoczeniu składowiska odpadów w 2017 r. monitorowane były za pomocą 3 piezometrów: P1, P2 oraz P3 w czterech seriach badań. Analizy laboratoryjne próbek przeprowadzono w zakresie: pH, ogólnego węgla organicznego (OWO), zawartości metali ciężkich (Cu, Zn, Pb, Cd, Cr (VI), Hg), sumy wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA) oraz przewodności elektrolitycznej właściwej (PEW). W P1 wartości OWO w I i III serii pomiarowej odpowiadały IV klasie jakości wód, natomiast w IV serii klasie V. PEW w I, III oraz IV serii pomiarowej odpowiadała V klasie. W P2 w II, III oraz IV serii pomiarowej zanotowano podwyższone wartości pH odpowiadające IV klasie jakości wód. W P3 wartości OWO w III oraz IV serii pomiarowej odpowiadały IV klasie jakości wód. Pozostałe analizowane parametry posiadały wartości mieszczące się w granicach klas I-II.
2	SOK w Kułygach	maj, listopad 2017 r.	Wody podziemne w najbliższym otoczeniu składowiska odpadów monitorowane były za pomocą 3 piezometrów: P1, P2 oraz P3 w

			dwóch seriach badań. Analizy laboratoryjne próbek przeprowadzono w zakresie: pH, ogólnego węgla organicznego (OWO), zawartości metali ciężkich (Cu, Zn, Pb, Cd, Cr (VI), Hg), sumy wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA) oraz przewodności elektrolitycznej właściwej (PEW). W ocenie nie brano pod uwagę wyników kadmu (Cd), ponieważ granica oznaczalności tego pierwiastka była zbyt wysoka w odniesieniu do granic oznaczalności klas jakości wód. Na całej sieci monitoringowej wartości ołowiu (Pb) kształtowały się na poziomie poniżej granicy właściwej dla klasy III, a wartości rtęci (Hg) poniżej granicy klasy IV. W P1, P3 oraz P2 w I serii badań wartości PEW odpowiadały V klasie jakości. Pozostałe parametry posiadały wartości mieszczące się w granicach klas I-IV.*
3	SOK w Żerczycach		W 2017 r. woda podziemna w rejonie składowiska odpadów w fazie poeksploatacyjnej monitorowana była za pomocą piezometrów: P1, P2 i P3. Analizy laboratoryjne próbek przeprowadzono w zakresie przewodności elektrolitycznej właściwej (PEW). Woda podziemna ujmowana piezometrem P1 odpowiadała II klasie jakości wód. Wodę podziemną z piezometru P3 sklasyfikowano jako wodę I klasy jakości. W piezometrze P2 nie było wody – piezometr był suchy.*
4	SOK w Drochlinie	maj, listopad 2017 r.	Wody podziemne w najbliższym otoczeniu składowiska odpadów monitorowane były za pomocą 3 piezometrów: P1, P2 oraz P3 w dwóch seriach badań. Analizy laboratoryjne próbek przeprowadzono w zakresie: pH, ogólnego węgla organicznego (OWO), zawartości metali ciężkich (Cu, Zn, Pb, Cd, Cr (VI), Hg), sumy wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA) oraz przewodności elektrolitycznej właściwej (PEW). W ocenie nie brano pod uwagę wyników kadmu (Cd), ponieważ granica oznaczalności tego pierwiastka była zbyt wysoka w odniesieniu do granic oznaczalności klas jakości wód. W piezometrze P3 w drugiej serii badań wartości PEW odpowiadały V klasie jakości. Pozostałe parametry posiadały wartości charakteryzujące klasy I-III. W piezometrach P1 oraz P2 parametry posiadały wartości mieszczące się w granicach klas I-IV.*

* Na podstawie klasyfikacji wg RMŚ z dnia 21 grudnia 2015 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny jednolitych części wód podziemnych (Dz.U. z dnia 19 stycznia 2016 r.poz.85)., opracowanie: WIOŚ Białystok.

ODPADY NIEBEZPIECZNE

Są to odpady stanowiące szczególne zagrożenie dla zdrowia ludzi, zwierząt i środowiska naturalnego. Ich składowanie i unieszkodliwianie odbywać się może jedynie w specjalnie do tego przystosowanych zakładach oraz pod restrykcyjną kontrolą. Odpady niebezpieczne kojarzone są głównie z przemysłem, jednak gospodarstwa domowe mogą być również źródłem ich wytwarzania.

Odpady niebezpieczne ze względu na swoją toksyczność, zakaźny charakter, radioaktywność, łatwopalność lub inne cechy (zgodnie z definicją podaną w aneksie III do Dyrektywy Rady 91/689 - EU) stanowią zasadnicze aktualne lub potencjalne niebezpieczeństwo dla zdrowia ludzkiego lub dla żywych organizmów. Odpady niebezpieczne mogą niszczyć środowisko i z tego względu muszą być kontrolowane. Mogą one stanowić duże niebezpieczeństwo o okres ich negatywnego oddziaływania w środowisku może być różny. Odpady, które mają takie cechy, mogą powstawać jako produkty uboczne, pozostałości procesów technologicznych, zużyte czynniki

reakcji, skażone urządzenie lub sprzęt pozostałe po działalności wytwórczej lub po unieszkodliwianiu substancji toksycznych. Z tego względu szczególna uwaga Inspekcji Ochrony Środowiska zwrócona jest na odpady niebezpieczne.

Liczną grupę tego rodzaju odpadów stanowią pozostałości medyczne i weterynaryjne. Powstają w związku z udzielaniem świadczeń zdrowotnych oraz prowadzeniem badań, doświadczeń naukowych w zakresie medycyny. W przypadku odpadów medycznych i weterynaryjnych możliwości zapobiegania ich powstawaniu jest bardzo ograniczone ze względu na obowiązujące przepisy sanitarno-epidemiologiczne i konieczność stosowania wyposażenia jednorazowego użytku. Ponadto, zgodnie z obowiązującymi przepisami zakazuje się poddawania odzyskowi określonych rodzajów odpadów medycznych i weterynaryjnych.

W 2016 roku (brak dostępu do danych z 2017 roku) dane bilansowe uzyskano na podstawie informacji zgromadzonych w bazie WSO⁵.

Na terenie powiatu wytworzono 2001,4 ton odpadów niebezpiecznych, zebrano 121,6 ton. Zbieraniem zajmowało się 8 specjalistycznych firm posiadających odpowiednie zezwolenia.

Największe podgrupy odpadów niebezpiecznych stanowiły odpady z odwadniania olejów w separatorach (1305) – 824,7 ton oraz odpady asfaltów, smół i produktów smołowych (1703) – 670 ton. Znaczącą ilość stanowiły materiały izolacyjne oraz materiały konstrukcyjne zawierające azbest (1706) – 269,8 ton.

PRZECIWDZIAŁANIA – KONTROLE SKŁADOWISK I ZAKŁADÓW PRZEMYSŁOWYCH

Od pierwszego stycznia 2017 roku Inspektorat przeprowadził następujące kontrole podmiotów pod kątem gospodarki odpadami na terenie powiatu siemiatyckiego:

Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. Składowisko Odpadów w Drohiczyne (kontrola: marzec-kwiecień 2017 r.). Właścicielem składowiska odpadów w miejscowości Drohiczyń jest Gmina Drohiczyń, a podmiotem zarządzającym - Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. Składowisko jest składowiskiem odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, na którym gromadzone są odpady pochodzące z terenu Gminy Drohiczyń. Od czasu przejścia zarządzania nad składowiskiem, kontrolowana jednostka nie unieszkodliwiała odpadów. Odpady przyjmowano do grudnia 2012 r. Obecnie składowisko posiada decyzję wyrażającą zgodę na zamknięcie. W trakcie kontroli ustalono, że z uwagi na brak posiadanego zezwolenia na przetwarzanie odpadów, prace związane z rekultywacją nie zostały rozpoczęte. Kontrolowany oświadczył, że planował rozpoczęcie rekultywacji niezwłocznie po uzyskaniu zezwolenia na przetwarzanie odpadów. Wyposażenie techniczne składowiska stanowiły: uszczelnienie kwatery do składowania odpadów w postaci PHED, drenaż odcieków, zbiornik na odcieki, instalacja do odgazowania składowiska z emisją do atmosfery – 3 studnie w tym 1 spalona, brodzik dezynfekcyjny – sprawny, waga najazdowa, zbiornik podziemny p.poż., ogrodzenie pełne - siatka, zasieki na surowce wtórne, 3 sprawne piezometry. Obiekt nie posiadał instalacji umożliwiającej oczyszczenie i wykorzystanie gazu składowiskowego do celów energetycznych lub spalania w pochodni. Zgodnie z decyzją wyrażającą zgodę na zamknięcie, rekultywacja techniczna składowiska odpadów realizowana miała być w terminie od 1 marca 2017 do 30 listopada 2017 r., zaś rekultywacja biologiczna od 11 listopada 2017 r. do 31 lipca 2018 r. Kontrolowana jednostka dokonała przeniesienia na podmiot zainteresowany przejściem składowiska odpadów, praw i obowiązków wynikających z decyzji zatwierdzającej instrukcję prowadzenia składowiska odpadów oraz zgody na zamknięcie składowiska odpadów. Analiza przedstawionych w trakcie kontroli dokumentów wykazała, że kontrolowana jednostka nie przeprowadziła badań objętości wód odciekowych oraz nie posiada legalizacji wagi. Kontrolujący udzielił instruktażu w zakresie wymagań dotyczących przeprowadzania badań objętości wód odciekowych co 1 miesiąc oraz dokonania legalizacji wagi najazdowej. W związku z powyższym wydano również zarządzenia pokontrolne.

⁵ Wojewódzki System Odpadowy; Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego

PRONAR Sp. z o.o. Zakład Produkcji Maszyn Komunalnych w Siemiatyczach (kontrola: marzec-kwiecień 2017r.). Kontrolowany posiadał decyzję Starosty Siemiatyckiego, udzielającą pozwolenia na wytwarzanie odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne powstających w wyniku eksploatacji instalacji prowadzonej w Zakładzie w Siemiatyczach. Decyzja wydana na czas określony z terminem obowiązywania do dnia 16.01.2023 r. Kontrolowany podmiot wypełniał terminowo obowiązek przedkładania do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego informacji o wytwarzanych odpadach oraz o sposobach gospodarowania nimi za lata 2014 -2016. Ewidencję wytwarzanych odpadów prowadzono z wykorzystaniem kart ewidencji i przekazania odpadów w sposób nieprawidłowy (nie była prowadzona na bieżąco). Ponadto na podstawie sprawozdania rocznego za 2016 rok stwierdzono przekroczenie ilości wytwarzanych odpadów w skali roku. Analiza przedstawionych dokumentów wykazała nierzetelne prowadzenie ilościowej i jakościowej ewidencji wytwarzanych odpadów. W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości pouczono kontrolowanego oraz wydano zarządzenie pokontrolne nakazujące usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.

POLKO TECH Sp. z o.o. w Siemiatyczach (kontrola interwencyjna: marzec-kwiecień 2017 r.). Kontrola została przeprowadzona w związku z podejrzeniem zagrożenia środowiska naturalnego. Przedmiotem interwencji jest uciążliwość w zakresie gospodarki odpadami oraz emisji zanieczyszczeń do powietrza, związana z funkcjonowaniem Polko Tech sp. z o.o. Stan formalnoprawny w zakresie gospodarowania odpadami uregulowany, decyzją z dnia 01.09.2016 r., ważną do dnia 31.08.2026 r. Kontrolowana jednostka prawidłowo prowadzi ilościową i jakościową ewidencję wytwarzanych odpadów oraz przedkłada do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego zbiorcze zestawienie danych o rodzajach i ilości odpadów oraz o sposobach gospodarowania nimi. W dniu kontroli nie stwierdzono spalania odpadów na terenie wokół zakładu, ani śladów które mogłyby świadczyć, że taki proceder miewa miejsce. Udzielono instruktażu odnośnie kategorię zakazu spalania jakichkolwiek odpadów poprodukcyjnych. W czasie kontroli stwierdzono na placu przy zakładzie znaczne ilości odpadów poprodukcyjnych, przechowywanych w sposób niezgodny z warunkami magazynowania odpadów określonych w posiadanym przez Spółkę pozwoleniu na wytwarzanie odpadów tj. miejsca nie są wydzielone, oznaczone, zabezpieczone przed dostępem osób trzecich, w sposób uniemożliwiający zmieszanie różnych rodzajów odpadów. Wydano zarządzenia pokontrolne nakazujące usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Siemiatyczach (kontrola interwencyjna: kwiecień-maj 2017 r.). Odpady zawierające drobnoustroje chorobotwórcze przechowywane były w budynku na terenie szpitala w specjalnie na ten cel wydzielonym i przystosowanym pomieszczeniu z niezależnym wejściem, które zostało zabezpieczone przed dostępem osób nieupoważnionych. Odpady zbierane były selektywnie w miejscach ich powstawania z podziałem na odpady zakaźne, specjalne i pozostałe oraz przechowywane w odpowiednich workach lub pojemnikach w miejscu przeznaczonym tylko i wyłącznie na ten cel, w którym znajdował się agregat chłodniczy. Ewidencja ilościowa i jakościowa wytwarzanych odpadów prowadzona była prawidłowo z zastosowaniem kart ewidencji oraz kart przekazania odpadów. Zbiorcze zestawienie danych o odpadach za lata 2015, 2016 zostały sporządzone i przesłane terminowo do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego. Podczas kontroli stwierdzono nieprzestrzeganie „zasady bliskości” - przekazywano odpady medyczne do unieszkodliwienia na teren innego województwa. Kontrolowany został pouczony oraz otrzymał zarządzenie pokontrolne nakazujące przestrzeganie zasady unieszkodliwiania odpadów medycznych na terenie województwa, na którym zostały wytworzone.

Zakład Gospodarki Komunalnej w Mielniku - oczyszczalnia ścieków w Mielniku (kontrola: czerwiec-lipiec 2017 r.). Kontrolowany obiekt został oddany do użytku w październiku 2011 roku. Stan formalno - prawny w zakresie odprowadzania ścieków z oczyszczalni uregulowany jest decyzją Starostwa Powiatowego w Siemiatyczach z dnia 22.11.20016 r. udzielającą Gminie Mielnik pozwolenia wodno-prawnego na szczególne korzystanie z wód tj. odprowadzanie ścieków z oczyszczalni w miejscowości Mielnik do wód rzeki Bug. W procesie oczyszczania ścieków na oczyszczalni wytwarzane są komunalne osady ściekowe. Podczas kontroli ustalono, że nadmierne osady ściekowe wytworzone od początku funkcjonowania oczyszczalni magazynowane są na jej terenie na utwardzonej powierzchni pod wiatą. Podmiot prowadził ewidencje odpadów zgodnie z obowiązującymi wzorami dokumentów oraz sporządzał i przekazywał zbiorcze zestawienia danych odpadach do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego. W wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowości polegające na magazynowaniu odpadów z naruszeniem maksymalnego terminu magazynowania określonego na 3 lata. W wyniku w/w nieprawidłowości pouczono kontrolowanego, udzielono instruktażu oraz wydano zarządzenie pokontrolne obligujące do systematyczne przekazywanie odpadów podmiotom posiadającym stosowne zezwolenia.

P.H.U. „ANTEX” Auto-Handel w Siemiatyczach (kontrola: wrzesień 2017 r.). Główną działalnością firmy jest sprzedaż hurtowa i detaliczna samochodów osobowych i furgonetek. W trakcie kontroli stwierdzono nieprawidłowe magazynowanie odpadów w postaci 2 beczek oleju oraz 2 akumulatorów, które magazynowane były na terenie niezabezpieczonym przed dostępem osób trzecich oraz przed rozlaniem. Kontrolowany nie prowadził ewidencji ilościowej i jakościowej wytwarzanych odpadów (brak kart ewidencji odpadu oraz kart przekazania odpadu). Zbiorcze zestawienia danych o odpadach za rok 2016 nie zostało sporządzone i przekazane do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego. W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości udzielono instruktazu w zakresie prowadzenia gospodarki odpadami oraz wydano zarządzenie pokontrolne mające na celu usunięcie naruszeń.

Przedsiębiorstwo Komunalne Spółka z o.o. - składowisko Rososze (kontrola: grudzień 2017). Zgodnie z uchwałą Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 19 grudnia 2016 r. w sprawie wykonania „Planu Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2016-2022”, przedmiotowe składowisko zostało przewidziane do zastępczej obsługi Regionu Południowego województwa podlaskiego. Okres funkcjonowania składowiska wskazany w planie gospodarki odpadami - był do końca 2017 r. Ze względu na posiadaną wolną pojemność składowiska, wojewódzki plan zakładał możliwość eksploatacji jako "zastępcze" do końca czerwca 2018 r., później jako inne składowisko. Przedmiotowy obiekt jest wyposażony w niezbędne urządzenia techniczne zabezpieczające przed negatywnym wpływem na środowisko. Ilość odpadów przyjmowanych na składowisko ustalana jest przy pomocy wagi nieautomatycznej, elektronicznej zlokalizowanej na składowisku, z legalizacją ważną do dnia 31.10.2019 r. Przyjęcie każdej ilości odpadów jest rejestrowane zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami. Odpady dostarczane do sektora składowania są plantowane i zagęszczane spychaczem DT-75. Ostatnie prace porządkowe polegające na plantowaniu miały miejsce: w grudniu 2017. Częstotliwość i zakres prac uzależniony jest od ilości dostarczanych na składowisko odpadów. Ilościowa i jakościowa ewidencja odpadów prowadzona jest zgodnie z wymaganiami. Sporządzana jest karta charakterystyki wraz z testami zgodności. Kontrolowany podmiot przedłożył zbiorcze zestawienie danych o rodzajach i ilości odpadów oraz o sposobach gospodarowania nimi za 2015 i 2016 r. do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego w ustawowym terminie.

W trakcie kontroli stwierdzono, że w 2016 r. nastąpiło przekroczenie ilości unieszkodliwionych odpadów o kodzie 17 09 04 (zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu) dopuszczonych do unieszkodliwienia w pozwoleniu zintegrowanym. W związku z p/w dokonano pouczenia oraz wydano zarządzenie pokontrolne obligujące kontrolowanego do eksploatacji instalacji zgodnie z warunkami określonymi w pozwoleniu zintegrowanym.

Zakład Usługowo-Handlowy Siemiatycze (kontrola: czerwiec 2018). Zakład prowadzi działalność w zakresie konserwacji i naprawy pojazdów samochodowych z wyłączeniem motocykli. Kontrolowany podmiot nie prowadzi ewidencji wytworzonych odpadów w zakładzie. Wszystkie odpady poprodukcyjne były usuwane do kontenera odpadów komunalnych. Zakład nie posiada żadnych kart przekazania odpadów. Dodatkowo zakład nie przedłożył zbiorczego zestawienia danych o odpadach za rok 2015. W zakładzie nie jest prowadzony żaden proces odzysku. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami dokonano pouczenia, wydano zarządzenia pokontrolne nakazujące eliminację stwierdzonych naruszeń.

Ferma Drobiu Koczery (kontrola: sierpień 2018). Hodowla drobiu w m. Koczery jest prowadzona na terenie własnego gospodarstwa w trzech kurnikach o łącznej obsadzie 82 600 sztuk.

Stan formalnoprawny w zakresie gospodarki odpadami uregulowany jest decyzją Marszałka Województwa Podlaskiego z dnia 26.07.2017 r. udzielającej pozwolenia zintegrowanego na eksploatację instalacji do chowu brojlerów. Ewidencja dotycząca ilości i rodzaju wytwarzanych odpadów – karty ewidencji i karty przekazania odpadu jest prowadzona. Roczne zbiorcze zestawienia danych o wytworzonych odpadach i sposobach gospodarowania nimi za rok 2017 zostało sporządzone i zostało przesłane do Marszałka Województwa Podlaskiego z naruszeniem terminu ustawowego (tj. data wysłania 27.06.2018 r.).

Wydano zarządzenia pokontrolne nakazujące eliminację stwierdzonych nieprawidłowości.

Pozostałe skontrolowane zakłady, w których nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gospodarki odpadami to:

Miliszkievicz – stacja paliw płynnych w Leszczce Dużej, gm. Perlejewo (kontrola: styczeń 2017 r.), **RAUCH POLSKA Sp. z o.o. w Siemiatyczach** (kontrola: luty-marzec 2017 r.), **Wojno Zbigniew Firma Handlowo-Usługowa "POL-KRUSZ" - zakład górniczy "Pokaniewo V" w Pokaniewie** (kontrola interwencyjna: kwiecień 2017 r.), **Ferma Drobiu Adam Toczko w Żurobicach** (kontrola: czerwiec-lipiec 2017 r.), **Oczyszczalnia ścieków**

w **Żerczycach** (kontrola: lipiec-sierpień 2017 r.), **TOMEX Tomasz Kowalczuk w Drohiczynie** (kontrola interwencyjna: sierpień 2017 r.), **OMYA Sp. z o.o. Oddział Mielnik w Mielniku** (kontrola: sierpień-wrzesień 2017 r.), **Przedsiębiorstwo Komunalne Spółka z o.o. – oczyszczalnia ścieków w Siemiatyczach** (kontrola: sierpień-październik 2017 r.), **Agro-Tymianka s.c.** (kontrola: grudzień 2017), **Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej w Drohiczynie (oczyszczalnia ścieków w Drohiczynie)** (kontrola: marzec-kwiecień 2018), **POLSER Sp. z o.o. Siemiatycze** (kontrola: kwiecień-maj 2018), **Gmina Grodzisk – oczyszczalnia** (kontrola: kwiecień-maj 2018), **Dary Natury Grodzisk** (kontrola: maj 2018), **Gmina Mielnik- Zakład Gospodarki Komunalnej w Mielniku-oczyszczalnia ścieków w Mielniku** (kontrola: czerwiec 2018), **Ferma Drobiu Koczery** (kontrola: sierpień 2018).

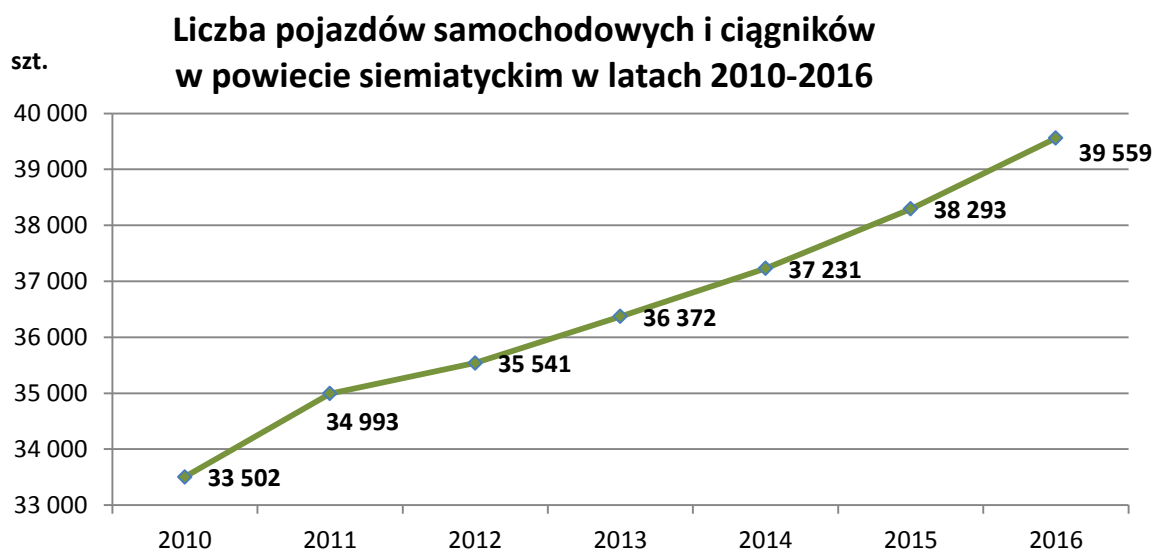
HAŁAS KOMUNIKACYJNY I PRZEMYSŁOWY

PRESJE – ŹRÓDŁA HAŁASU

Hałas jest powszechnie występującym zanieczyszczeniem środowiska i jednym z poważniejszych problemów obniżających jakość życia. Są to wszelkiego rodzaju niepożądane, nieprzyjemne i uciążliwe dźwięki w danym miejscu i czasie. Hałas w środowisku powodowany jest głównie przez ruch transportowy (drogowy, kolejowy, lotniczy), działalność przemysłową oraz aktywność związaną z rekreacją.

Na terenie województwa najistotniejsze źródła hałasu to transport drogowy oraz w niewielkim stopniu zakłady przemysłowe.

Wpływ na klimat akustyczny ma niezwykle dynamiczny rozwój motoryzacji, także na terenie powiatu siemiatyckiego.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny; opracowanie WIOŚ w Białymstoku

Wraz ze wzrostem ilości samochodów wzrasta natężenie ruchu drogowego, a tym samym wzrasta uciążliwość hałasowa.

Hałas przemysłowy obejmuje dźwięki emitowane przez różnego rodzaju maszyny i urządzenia oraz części procesów technologicznych, instalacje i wyposażenie zakładów przemysłowych i usługowych. Do hałasu przemysłowego zalicza się również dźwięki emitowane z obiektów handlowych takie jak: urządzenia klimatyzacyjne, wentylatory itp., a także urządzenia nagłaśniające w lokalach rozrywkowych i gastronomicznych.

W odróżnieniu od hałasu komunikacyjnego, hałas przemysłowy ma na ogół zasięg lokalny i często w bardzo ograniczonym stopniu kształtuje klimat akustyczny środowiska.

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska, ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska poprzez utrzymanie poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub, co najmniej na tym poziomie oraz zmniejszenie poziomu hałasu, co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

W październiku 2012 roku weszło w życie nowe rozporządzenie Ministra Środowiska⁶ podwyższające dopuszczalne poziomy hałasu, które uzależnione są od funkcji urbanistycznej, jaką spełnia dany teren oraz od pory doby (pora dzienna i pora nocna).

STAN – POMIARY HAŁASU

HAŁAS KOMUNIKACYJNY

Badania monitoringowe hałasu komunikacyjnego są prowadzone zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 czerwca 2011 roku⁷ oraz wytycznymi Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

Na terenie powiatu siemiatyckiego w latach 2016 - 2017 Inspektorat nie prowadził pomiarów hałasu komunikacyjnego.

PRZECIWDZIAŁANIA

HAŁAS KOMUNIKACYJNY

Największy wpływ na kształtowanie poziomu hałasu przy drogach mają parametry źródła, tzn. parametry ruchu drogowego, do których należą: natężenie ruchu, udział pojazdów ciężkich i motocykli oraz prędkość potoku pojazdów. Bardzo duży wpływ na wielkość emisji ma także stan techniczny pojazdów.

W warunkach miejskich, poza wymienionymi czynnikami, na poziom emitowanego hałasu mają wpływ: płynność ruchu, styl jazdy, pochylenie odcinka drogi, wysokość odbiorcy nad jezdnią, jego odległość od jezdni, sposób pokrycia terenu (asfalt, beton, trawa itp.), jego ukształtowanie, zagospodarowanie oraz występowanie przeszkód.

Ochrona przed hałasem drogowym obejmuje działania zarówno w strefie emisji jak i odbioru hałasu. Generalnie metody ochrony przed hałasem polegają na:

- Niedopuszczeniu do powstania bądź likwidacji źródła hałasu, gdzie ważną rolę odgrywa planowanie przestrzenne. Wykonywane opracowania ekofizjograficzne oraz prognozy oddziaływania na środowisko obejmują m.in. diagnozę stanu i funkcjonowania środowiska, a w szczególności ocenę stanu środowiska, jego zagrożeń i możliwości ich ograniczenia;
- Tłumieniu dźwięku u źródła. Należą do nich działania:
  - wyprowadzenie ruchu poza tereny wrażliwe akustycznie (poprzez budowę obwodnic, reorganizację ruchu na terenach chronionych),
  - redukcja udziału pojazdów ciężkich,
  - stosowanie cichych nawierzchni jezdni,
  - utrzymanie dobrego stanu technicznego jezdni,
  - organizacja ruchu (płynność ruchu, prędkość, strefy uspokojonego ruchu),
  - wyłączanie ulic z ruchu;

⁶ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 października 2012 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2012 Nr 0, poz. 1109).

⁷ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 czerwca 2011 roku w sprawie prowadzenia pomiarów poziomów w środowisku substancji lub energii przez zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem, portem (Dz. U. Nr 140, poz. 824)

- Ograniczeniu propagacji źródła poprzez ekranowanie (ekrany akustyczne, ekrany akustyczne z dyfuzorami/dyfraktorami, wały ziemne);
- Ochronie ludności na terenie narażonym na nadmierny hałas, poprzez modernizację budownictwa, np.: wymianę stolarki otworowej czy stosowanie podwójnych elewacji.

HAŁAS PRZEMYSŁOWY – DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA

Zagrożenie hałasem przemysłowym związane jest głównie z niekorzystną lokalizacją zabudowy mieszkaniowej, w pobliżu zakładów. Emisja hałasu przemysłowego jest uzależniona w dużym stopniu od procesu technologicznego i wykorzystywanych w nim maszyn i urządzeń, których ilość, stan techniczny, poziom nowoczesności, a także izolacyjność akustyczna i lokalizacja źródła są czynnikami decydującymi o stopniu uciążliwości dla otoczenia.

Od stycznia 2017 r. na terenie powiatu Inspektorat przeprowadził kontrole poniższych podmiotów, w których nie stwierdzono nieprawidłowości:

- Ferma drobiu w Runicach - 3 stycznia 2017
- Ferma drobiu w Żurowicach - 6 czerwca 2017
- Ferma drobiu w Drohiczyńcu - 25 lipiec 2017
- POLSER Sp. z o.o. w Siemiatyczach - 11 listopad 2017
- Ferma drobiu w Runicach - 27 kwiecień 2018

POLA ELEKTROMAGNETYCZNE

PRESJE – ŹRÓDŁA PROMIENIOWANIA ELEKTROMAGNETYCZNEGO

Pole elektromagnetyczne (PEM) jest zjawiskiem fizycznym złożonym z układu dwóch pól: elektrycznego i magnetycznego. Zmiany pola elektrycznego i magnetycznego rozchodzą się w przestrzeni w postaci fal elektromagnetycznych.

W środowisku występują dwa rodzaje źródeł PEM: naturalne (pole magnetyczne Ziemi, pole wytwarzane przez wyładowania atmosferyczne, promieniowanie kosmiczne i promieniowanie Słońca) oraz sztuczne (powstające wokół radiolinii i wytwarzane przez instalacje służące do komunikacji za pomocą fal, np.: stacje radarowe, anteny nadawcze radiowo–telewizyjne, aparaty CB-radio, stacje telefonii komórkowej, napowietrzne linie przesyłowe wysokiego napięcia, stacje elektroenergetyczne; jak również urządzenia elektryczne codziennego użytku takie jak: telefony, kuchenki mikrofalowe, telewizory itp.).

Niewątpliwie najistotniejszymi źródłami PEM oddziałującymi negatywnie na środowisko i zdrowie są stacje radiowe i telewizyjne, nadajniki GSM, linie wysokiego napięcia.

W Polsce obowiązują niezależne przepisy ochronne związane z narażeniem na promieniowanie elektromagnetyczne dotyczące ochrony środowiska. Wartości dopuszczalne zostały określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku⁸. Dopuszczalne poziomy PEM wyznaczone zostały dla terenów przeznaczonych pod zabudowę oraz miejsc dostępnych dla ludności i odnoszą się do różnych zakresów częstotliwości. Parametry PEM określa się zależnie od częstotliwości. Dla małych częstotliwości rzędu kilku – kilkuset herców można zmierzyć zarówno wielkości składowej elektrycznej (natężenie określane w woltach na metr – V/m) jak i składowej

⁸ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U Nr 192, poz. 1883).

magnetycznej (natężenie określane w amperach na metr – A/m). Dla wyższych częstotliwości (np. radiowych) jako parametr podaje się gęstość mocy wyrażaną w watach na metr kwadratowy – W/m². W każdym z dwóch przypadków można wyliczyć wielkość składowej elektrycznej i magnetycznej.

Zakres częstotliwości pól elektromagnetycznych, dla których określa się parametry fizyczne charakteryzujące oddziaływanie pól elektromagnetycznych na środowisko, dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową

Zakres częstotliwości pola elektromagnetycznego		Parametr fizyczny		
		Składowa elektryczna	Składowa magnetyczna	Gęstość mocy
L p.	1	2	3	4
1	50 Hz	1 kV/m	60 A/m	-

Zakres częstotliwości pól elektromagnetycznych, dla których określa się parametry fizyczne charakteryzujące oddziaływanie pól elektromagnetycznych na środowisko, dla miejsc dostępnych dla ludności.

Zakres częstotliwości pola elektromagnetycznego		Parametr fizyczny		
		Składowa elektryczna	Składowa magnetyczna	Gęstość mocy
Lp	1	2	3	4
1	0 Hz	10 kV/m	2.500 A/m	-
2	od 0 Hz do 0,5 Hz	-	2.500 A/m	-
3	od 0,5 Hz do 50 Hz	10 kV/m	60 A/m	-
4	od 0,05 kHz do 1 kHz	-	3 ^f A/m	-
5	od 0,001 MHz do 3 MHz	20 V/m	3 A/m	-
6	od 3 MHz do 300 MHz	7 V/m	-	-
7	od 300 MHz do 300 GHz	7 V/m	-	0,1 W/m ²

Objaśnienia:

Podane w kolumnach 2 i 3 tabeli wartości graniczne parametrów fizycznych charakteryzujących oddziaływanie pól elektromagnetycznych odpowiadają:

- a) wartościom skutecznym natężeń pól elektrycznych i magnetycznych o częstotliwości do 3 MHz, podanym z dokładnością do jednego miejsca znaczącego,
- b) wartościom skutecznym natężeń pól elektrycznych o częstotliwości od 3 MHz do 300 MHz, podanym z dokładnością do jednego miejsca znaczącego,
- c) wartości średniej gęstości mocy dla pól elektromagnetycznych o częstotliwości od 300 MHz do 300 GHz lub wartościom skutecznym dla pól elektrycznych o częstotliwościach z tego zakresu częstotliwości, podanej z dokładnością do jednego miejsca znaczącego po przecinku,
- d) f - częstotliwość w jednostkach podanych w kolumnie 1,
- e) 50 Hz - częstotliwość sieci elektroenergetycznej

STAN – POMIARY MONITORINGOWE

Od roku 2008 Inspektorat realizuje program badań pól elektromagnetycznych opracowany zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska⁹. Program zakłada skoncentrowanie pomiarów na obszarach dostępnych dla ludności tj. w centralnych dzielnicach lub osiedlach miast o liczbie mieszkańców przekraczającej 50 tys. oraz w pozostałych miastach i na terenach wiejskich.

Zakres badań obejmuje pomiary natężenia składowej elektrycznej w przedziale częstotliwości, co najmniej od 3 MHz do 3000 MHz.

W ramach wieloletniego programu pomiarowego, Inspektorat corocznie przeprowadza pomiary w 45 punktach pomiarowych rozmieszczonych na terenie całego województwa.

⁹ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. Nr221, poz. 1645).

W roku 2017 pomiary przeprowadzono w 2 miejscowościach na obszarze powiatu siemiatyckiego: Dziadkowicach i Siemiatyczach.

Wyniki pomiarów pól elektromagnetycznych wykonanych na terenie powiatu siemiatyckiego w 2017 roku

Lp.	Lokalizacja punktu	Współrzędne	Średnia arytmetyczna zmierzonych wartości skutecznych natężeń pól elektrycznych promieniowania elektromagnetycznego [V/m]	Wartość niepewności pomiaru [V/m]	Procent wartości dopuszczalnej [%]
1	Siemiatycze	N 52°25'39,9" E 22°51'33,5"	≤ 0,2*	-	-
2	Dziadkowice	N 52°33'55,9" E 22°54'48,3"	≤ 0,2*	-	-

≤0,2* – wartość poniżej dolnego progu oznaczalności sondy.

źródło: WIOŚ

Na podstawie przeprowadzonych pomiarów stwierdza się, iż w żadnym z punktów nie odnotowano przekroczeń dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych.

Również pomiary kontrolne stacji bazowych telefonii komórkowej w miejscowościach: Perlejewo, Korzeniówka, Siemiatycze, Wiktorowo, Korycin, Nurzec, Grodzisk, Milejczyce, Drohiczyn, Siemianówka, Dziadkowice nie wykazały przekroczeń dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych. Urządzenia nadawcze oraz obszary wokół obiektów oznaczono symbolami zgodnymi z PN-74/T – 06260 źródła promieniowania elektromagnetycznego (znaki ostrzegawcze).

Należy podkreślić, że przeprowadzone pomiary na terenie całego województwa podlaskiego, nie wykazały występowania przekroczeń norm w żadnym z punktów pomiarowych (norma wynosi 7 V/m).

OCHRONA ŚRODOWISKA PRZED AWARIAMI

Zagrożenia środowiska na terenie powiatu siemiatyckiego mogą powstawać w przypadku awarii czy katastrof w obiektach przemysłowych lub podczas transportu substancji niebezpiecznych. Zdarzenia te charakteryzują się wieloma specyficznymi cechami: niepewnością ich wystąpienia, indywidualnym niepowtarzalnym przebiegiem, złożonością przyczyn, różnorodnością bezpośrednich skutków. W ramach przeciwdziałania powstawaniu poważnych awarii i poważnych awarii przemysłowych, powodujących zagrożenie zdrowia i życia oraz zagrożenie dla środowiska, WIOŚ w Białymstoku prowadzi szereg czynności przeciwdziałających ich wystąpieniu. Podstawowym sposobem przeciwdziałania są kontrole jednostek gospodarczych, które magazynują, stosują bądź prowadzą obrót niebezpiecznymi substancjami.

NIEBEZPIECZNE SUBSTANCJE CHEMICZNE W ZAKŁADACH PRZEMYSŁOWYCH

WIOŚ w Białymstoku prowadzi rejestr i kontrole obiektów mogących spowodować poważne awarie w środowisku. W rejestrze znajduje się 1 zakład zlokalizowany na terenie powiatu, który został zaliczony do grupy zakładów o dużym ryzyku powstania poważnej awarii przemysłowej¹⁰ - PERN S.A., ul. Wyszogrodzka 133, 09-410 Płock, Dział Wschodni, Baza Adamowo, 17-307 Mielnik.

Baza magazynowa PERN w Adamowie zlokalizowana jest na południowo-wschodnich obrzeżach województwa podlaskiego, około 7 km od granicy państwa z Republiką Białorusi. Na terenie bazy

¹⁰kryteria zakwalifikowania zakładu zawarte zostały w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej; Dz.U. z 2016 r. poz. 138.

zlokalizowanych jest obecnie 15 zbiorników magazynowych naziemnych, pionowych z pływającym dachem, o łącznej pojemności magazynowej kilkuset tysięcy metrów sześciennych ropy naftowej. Zbiorniki posadowione są w tacach, połączonych z systemami kanalizacyjnymi, stanowiącymi zabezpieczenie przed wyciekami ropopochodnych i zanieczyszczeniem środowiska.

Baza magazynowa usytuowana została na systemie rurociągów przesyłowych ropy naftowej. Na terenie województwa podlaskiego, a jednocześnie powiatu siemiatyckiego, znajduje się odcinek rurociągów o długości 47,3 km, wyposażonych w niezbędną armaturę do przesyłu oraz monitoringu transportowanej ropy. Zastosowany na terenie Bazy Adamowo monitoring umożliwia:

- monitoring przepływu na każdej nitce rurociągu, na wyjściu z Bazy,
- ciśnienie na każdej nitce rurociągu,
- parametry pompowni służące do identyfikacji awarii (prądy i moce agregatów, ciśnienie),
- wszystkie nitki rurociągu posiadają system wykrywania wycieków, informujący o miejscu wycieku (metoda obliczeniowa).

Baza Adamowo ze względu na ilości magazynowanej substancji niebezpiecznej, została zaliczona do zakładów dużego ryzyka powstania poważnej awarii przemysłowej. WIOŚ w Białymstoku przeprowadza kontrole obiektu co najmniej raz w roku. W wyniku przeprowadzonych kontroli w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom, nie stwierdzono uchybień mających wpływ na bezpieczeństwo jak i zagrożenie skażeniem środowiska. Na terenie bazy zlokalizowanych jest 18 otworów piezometrycznych, służących do monitoringu wód podziemnych. Przeprowadzone badania oraz pomiary WIOŚ w zakresie obecności w wodzie substancji ropopochodnych nie wykazały występowania zanieczyszczenia.

Przedsiębiorstwo opracowało i wdrożyło oraz dokonuje bieżących aktualizacji, wymaganych przepisami, dokumentacji z zakresu bezpieczeństwa (raport o bezpieczeństwie został zatwierdzony decyzją przez Wojewódzkiego Komendanta Państwowej Straży Pożarnej w Białymstoku).

Ponadto na terenie znajduje się 2 zakłady – potencjalni sprawcy (które nie spełniają kryteriów kwalifikacyjnych Zakładów Zwiększonego Ryzyka zawartych w w/w rozporządzeniu) stosujący i magazynujący znaczne ilości substancji niebezpiecznych, które w wyniku wystąpienia awarii, mogą spowodować zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi oraz środowiska. Są to zakłady:

- **Oerlemans Foods Siemiatycze Spółka z o.o. ul. Armii Krajowej 31, 17-300 Siemiatycze.** W zakładzie eksploatowana jest instalacja chłodnicza, w której stosowanym czynnikiem chłodniczym jest amoniak. Maksymalna ilość amoniaku w instalacji to ok. 45 Mg. Ponadto w zakładzie do celów mycia i dezynfekcji stosowane są substancje niebezpieczne. Substancje magazynowane są w sposób prawidłowy, w oznakowanych pojemnikach. Kontrolowana jednostka posiadała wymagane karty charakterystyk substancji niebezpiecznych.
- **POLSER” Sp. z o.o. w Siemiatyczach, ul. Armii Krajowej 18, 17-300 Siemiatycze.** W zakładzie eksploatowana jest instalacja chłodnicza, w której stosowanym czynnikiem chłodniczym jest amoniak. Maksymalna ilość amoniaku w instalacji to ok. 5 Mg. Ponadto w zakładzie do celów mycia i dezynfekcji stosowane są substancje niebezpieczne. Substancje magazynowane są w sposób prawidłowy, w oznakowanych pojemnikach. Kontrolowana jednostka posiadała wymagane karty charakterystyk substancji niebezpiecznych.

Przeprowadzone przez WIOŚ kontrole podmiotów nie wykazały uchybień w zakresie bezpieczeństwa eksploatacji tych instalacji. Ponadto należy podkreślić, że wszystkie instalacje są na bieżąco modernizowane i wyposażane w urządzenia zabezpieczająco-alarmujące np.: zawory bezpieczeństwa, systemy detekcji par amoniaku.

Na terenie powiatu znajduje się kilkanaście stacji paliw. Eksploatacja ich stwarza lokalne zagrożenie dla środowiska np. możliwości awarii czy pożary. Według danych posiadanych przez WIOŚ w rozpatrywanym okresie stan ilościowy i jakościowy stacji paliw płynnych zlokalizowanych na terenie powiatu nie uległ zmianie. Najczęściej zdarzenia o znamionach poważnych awarii mające związek z paliwami płynnymi i gazowymi mają jednak miejsce w trakcie ich transportu w ramach zaopatrzenia stacji paliw.

TRANSPORT

Poważne źródło zagrożenia na terenie powiatu, oceniane na większe niż pochodzące od obiektów stacjonarnych, mogą stwarzać wypadki drogowe czy kolejowe środków transportu przewożących materiały niebezpieczne. Szczególnie groźne są awarie w rejonach przepraw mostowych na tych trasach, grożą one bezpośrednim skażeniem rzek.

W przypadku powiatu siemiatyckiego ważne znaczenie w aspekcie zagrożenia dla ludzi i środowiska w zakresie transportu ma również transport rurociągowy. Dotyczy to głównie rurociągu należącego do PERN S.A., którym transportowana jest ropa naftowa. Na terenie województwa podlaskiego, a jednocześnie powiatu siemiatyckiego, znajduje się odcinek rurociągów o długości 47,3 km, który na swojej trasie przecina między innymi kilka cieków wodnych. Podjęte działania zapobiegawcze oraz ciągły nadzór nad jego funkcjonowaniem powodują jednak, że zagrożenie wystąpienia zdarzeń awaryjnych zostało ograniczone do minimum.

ZDARZENIA AWARYJNE

W omawianym okresie na terenie powiatu siemiatyckiego nie odnotowano poważnych awarii jak również zdarzeń o znamionach poważnych awarii, zarówno w zakładach będących potencjalnymi sprawcami jak i w transporcie towarów niebezpiecznych.

Opracował:
Wydział Monitoringu Środowiska

Akceptował